

CONCEPT

Jaarstukken 2018

**Werkvoorzieningschap
Tomingroep**

27 juni 2019

Inhoudsopgave

Jaarverslag

Verslag van het bestuur	3
--------------------------------	---

Paragrafen:

• Weerstandsvermogen en risicobeheersing	5
• Onderhoud kapitaalgoederen	5
• Bedrijfsvoering	5
• Verbonden partijen	6
• Treasuryparagraaf	7

Jaarrekening 2018

Balans per 31 december 2018	9
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	11
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	12
Toelichting op de balans per 31 december	15
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	20
Publicatie Wet Normering Topinkomens WNT	23
Bijlage Taakvelden	25

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	26
---	----

Verslag van het bestuur

Werkvoorzieningsschap Tomingroep voert de Wet sociale werkvoorziening uit voor haar deelnemende gemeenten. Het doel is zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te helpen bij het verkrijgen van een betaalde baan binnen of buiten Tomingroep. Dit gebeurt door het bieden van werk, scholing, begeleiding en bemiddeling. De beste resultaten worden bereikt door het optimaal inzetten van de beschikbare middelen en dus door het optimaliseren van de bedrijfsvoering met borging van de continuïteit op lange termijn. Het Werkvoorzieningsschap wordt bestuurd door een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het Werkvoorzieningsschap is aandeelhouder van Tomingroep BV. Binnen Tomingroep BV worden alle bedrijfsactiviteiten uitgevoerd.

De jaarrekening van 2018 is opgesteld op basis van de structuur waarbij de medewerkers met een Wsw-indicatie in dienst zijn van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep, en waarbij de bedrijfsactiviteiten worden uitgevoerd door Tomingroep BV. Deze medewerkers met een Wsw-indicatie zijn door het Werkvoorzieningsschap gedetacheerd bij Tomingroep BV. In deze jaarrekening wordt ingegaan op de ontwikkelingen van het Werkvoorzieningsschap in het verslagjaar 2018. Het Werkvoorzieningsschap Tomingroep is alleen verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet sociale werkvoorziening. Een brede beschrijving van de ontwikkelingen, activiteiten en cijfers van Tomingroep BV is te vinden in het jaarverslag 2018 van Tomingroep BV. Hierin wordt tevens ingegaan op de doelstellingen van de organisatie en het gevoerde beleid, met name het sociale en personeelsbeleid.

Tot 2015 werd door de Rijksoverheid de taakstelling vastgesteld per gemeente. Sindsdien is er geen sprake meer van een taakstelling maar wordt per gemeente een subsidiebedrag beschikbaar gesteld gebaseerd op het verwachte aantal Wsw-ers. Voor 2018 bedroeg deze quasi taakstelling voor de deelnemende gemeenten binnen Tomingroep in totaal 926,54 SE's. Uiteindelijk werd voor 2018 een bezetting van 885,57 SE's gerealiseerd, een onderrealisatie van 40,97 die werd veroorzaakt doordat het werkelijke natuurlijk verloop afwijkt van de rekenkundige voorspelling door het ministerie. Het aantal medewerkers van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep nam in het verslagjaar af van 1.081 eind 2017 naar 1.021 ultimo 2018. Van deze medewerkers waren er 953 gedetacheerd bij Tomingroep BV en 68 binnen en buiten Tomingroep actief in het kader van Begeleid Werken.

Hoewel de Sisa-verantwoording formeel is vervallen met de komst van de Participatiewet, is over 2018 wel een verantwoording op basis van de Sisa-uitgangspunten opgesteld. Deze verantwoording is door de externe accountant getoetst en akkoord bevonden en dient ter verantwoording aan de deelnemende gemeenten.

Het Werkvoorzieningsschap belast als eigenaar van de panden huur en een gebruiksvergoeding voor het gebruik van onroerende goederen en overige vaste bedrijfsmiddelen door aan Tomingroep BV. Het Werkvoorzieningsschap Tomingroep betaalt een vergoeding voor haar aandeel in de ondersteunende (staf)diensten aan Tomingroep BV. In een samenwerkingscontract is dit tussen beide rechtspersonen vastgelegd. Hierin is verder opgenomen dat het Werkvoorzieningsschap Tomingroep bij een negatief resultaat een zodanige financiële bijdrage van Tomingroep BV ontvangt (garantietoekenning), dat een financieel sluitende jaarrekening (resultaat nihil) gerealiseerd wordt.

De gerealiseerde opbrengsten bedroegen in 2018 € 28,1 mln, €1,7 mln. lager dan vorig jaar en 0,2 mln. meer dan begroot. De afwijking t.o.v. vorig jaar wordt veroorzaakt door een lager aantal SE's (941,96 t.o.v. 885,57). Tevens ontving het Werkvoorzieningsschap in 2018 een lagere dividenduitkering van Tomingroep B.V. (€ 0,258 mln. i.p.v. € 0,279 mln.). Het subsidiebedrag voor 2018 is op het niveau van 2017 gebleven (€ 25.248,- t.o.v. € 25.240,- vorig jaar).

De totale bedrijfslasten bedroegen in 2018 € 28,3 mln., hetgeen een daling is van € 1,0 mln. t.o.v. 2017. De daling van de kosten in vergelijking met vorig jaar wordt veroorzaakt door lagere personeelskosten (lagere bezetting als gevolg van het verloop van het aantal Wsw-ers).

Het netto resultaat van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep bedraagt hiermee voor 2018 € 0,342 mln. negatief (tegen € 0,307 mln positief in 2017).

Door de garantiebijdrage van 0,342 mln van Tomingroep BV komt het netto resultaat uit op nul.

Dit verslagjaar is het vierde jaar waarin de Participatiewet van kracht was. De gemeenten hebben de volledige lead in en eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze wet gekregen. Daarmee zijn

zij ook verantwoordelijk geworden voor de re-integratie van arbeidsgehandicapten (ex-Wajong, ex-doelgroep Wsw en arbeidsmatige dagbesteding AWBZ). De toegang tot de arbeid via de Wsw is sinds 1 januari 2015 afgesloten. De zittende groep Wsw-medewerkers heeft haar recht op arbeid en inkomen behouden, maar de subsidie voor deze groep zal de komende jaren verder afnemen. Tomingroep blijft zich inspannen om voor haar Wsw-medewerkers de best passende arbeid en begeleiding te realiseren en houdt daarbij ook het bedrijfseconomische belang in het oog.

In de eerste jaren van de Participatiewet hebben de gemeenten Tomingroep vooral ingezet voor het aanbieden van re-integratietrajecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het bleek echter niet eenvoudig om voor de re-integratietrajecten voldoende geschikte kandidaten te selecteren. Ook misten de gemeenten de mogelijkheid om voldoende maatwerk te bieden. Daarom heeft het bestuur in 2017 gekozen voor een koerswijziging, die behelst dat Tomingroep zich ontwikkelt tot inclusieve werkgever die deel uitmaakt van de reguliere arbeidsmarkt en zoveel mogelijk werk genereert voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Begin 2018 werd de strategienota 'Tomingroep maakt er werk van 2018 – 2022', waarin deze koers is uitgewerkt, goedgekeurd. Kort samengevat komt de vernieuwde opdracht aan Tomingroep neer op:

- Zorg dat de werkgelegenheid voor de SW-medewerkers gegarandeerd blijft;
- Zorg dat het bedrijf financieel gezond blijft en maak het tekort op de SW-subsidie goed;
- Vervang de uitstroom van SW-medewerkers door instroom van Participatiewet-medewerkers in de renderende bedrijfsonderdelen;
- Groei van het bedrijf is toegestaan als dat nodig is om het tekort op de SW-subsidie goed te maken en ook als het leidt tot extra werkgelegenheid voor Participatiewet-medewerkers.

In 2018 steeg de omzet van Tomingroep BV met 2% (tot € 43,6 mln). Het netto resultaat was voldoende om het negatieve resultaat van het Werkvoorzieningschap (-/- 341K) tot nul aan te vullen (garantiebijdrage). In 2018 zijn er 47 SW-medewerkers uitgestroomd en zijn er 8 SW medewerkers ingestroomd. Binnen Tomingroep bv (geconsolideerd) is in 2018 een instroom van 68 medewerkers en een uitstroom van 38 medewerkers uit de participatiewet gerealiseerd.

Tomingroep heeft zich reeds in 2014 in diverse aanbestedingsprocedures van de gemeenten gekwalificeerd als aanbieder van zowel de wettelijke voorziening Beschut Werken als Arbeidsmatige Dagbesteding. De gemeenten gaan verschillend om met de inzet van deze voorzieningen. Voor arbeidsmatige dagbesteding wordt nauwelijks van de mogelijkheden van Tomingroep gebruik gemaakt. Voor de regeling Beschut Werken hebben alle deelnemende gemeenten inmiddels een contract met Tomingroep. De instroom op deze dienstverlening is sindsdien wel toegenomen, maar verschilt nog per gemeente.

Een feit dat in dit verslag niet onvermeld mag blijven, is dat na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 het gehele bestuur van het Werkvoorzieningsschap is vernieuwd. Het nieuwe bestuur is zijn voorgangers dankbaar voor het vele werk dat is verzet in de eerste 'pioniersjaren' van de Participatiewet en heeft het voornemen hier zorgvuldig en gedegen op voort te bouwen.

De heer J.A. Soetekouw
Voorzitter

De heer F.C. Oskamp
Directeur

Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin het Werkvoorzieningschap Tomingroep in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Daarnaast vormt ook de algemene reserve een buffer tegen onverwachte financiële tegenvallers. In deze nota wordt inzicht gegeven in het vermogen van het Werkvoorzieningschap Tomingroep om risico's die niet in de jaarrekening zijn verwerkt op te vangen. Als risico's worden beschouwd alle redelijk voorzienbare risico's, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal c.q. het eigen vermogen en de omvang van het overzicht van baten en lasten. Het weerstandsvermogen ultimo 2018 bedraagt 1,9 miljoen euro. Per 31 december 2018 is er geen saldo voorbestemd om uit te keren naar de deelnemende gemeenten en het vrije vermogen bedraagt hierdoor 1,9 miljoen. Voor verdere details verwijzen wij u naar de jaarrekening.

De deelneming in Tomingroep BV is voor de verkrijgingsprijs op de balans opgenomen. Voor de intrinsieke waarde van Tomingroep BV per 31 december 2018 wordt verwezen naar de jaarrekening van Tomingroep BV.

Kengetallen

	2017	Begroot	2018
Netto schuldquote	20,84%	27,52%	19,80%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-6,07%	8,60%	-16,28%
Solvabiliteitsratio	18,55%	17,78%	15,28%
Structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Onderhoud kapitaalgoederen

Er is een voorziening getroffen voor het egaliseren van de kosten van groot onderhoud aan terreinen, gebouwen en installaties. Het meerjarenonderhoudsplan ligt hieraan ten grondslag. Jaarlijks wordt dit meerjarenonderhoudsplan geactualiseerd. De voorziening betreffende het groot onderhoud bedraagt ultimo 2018 € 717k.

Bedrijfsvoering

Subsidieresultaat

Het subsidieresultaat, dat wil zeggen het verschil tussen de wsw-subsidie en de loonkosten van het wsw-personeel, kan per jaar fluctueren als gevolg van o.a. landelijke factoren, besluiten van het ministerie over compensatie loonkosten en nieuwe wetgeving. Naar aanleiding van de huidige wetgeving wordt voor de komende jaren een oplopend negatief subsidieresultaat verwacht. Het subsidieresultaat voor 2018 bedroeg: € 1.218k negatief. Subsidieresultaat is gedefinieerd als ontvangen subsidie minus loonkosten SW.

Risico's

Ten aanzien van de risico's kan de volgende kwantificering worden gegeven: Het Werkvoorzieningschap kent geen zelfstandige activiteiten. De medewerkers zijn gedetacheerd bij Tomingroep BV. De exploitatiecijfers bestaan uit de te ontvangen subsidie bedragen en de te betalen salarissen.

Daarnaast worden de panden verhuurd (opbrengst) en onderhouden (last) en wordt van Tomingroep BV een loonwaarde ontvangen en wordt een begeleidingsvergoeding betaald. Aangezien Tomingroep BV een nulresultaat garandeert aan het Werkvoorzieningschap is het directe risico t.a.v. de exploitatie voor het Schap nihil.

Indirect bestaat er een risico indien Tominggroep BV niet in staat zou zijn de garantiebijdrage te betalen. Per ultimo 2017 is een gekwantificeerde risicoanalyse van Tominggroep BV gemaakt. Hieruit blijkt dat het vrij vermogen (beschikbaar boven het weerstandsvermogen) ruim voldoende is.

Na het opstellen van de definitieve cijfers 2018 van Tominggroep BV (in juni 2019) zal een nieuwe risicoanalyse en kwantificering van Tominggroep BV worden gemaakt voor de cijfers per ultimo 2018. Gegeven de conceptcijfers van 2018 voor Schap en BV is er overigens geen reden om aan te nemen dat het vrije vermogen significant zou zijn afgenomen. Derhalve kan worden geconcludeerd dat er geen grote financiële risico's zijn ten aanzien van de exploitatie van het Werkvoorzieningschap.

Ook ten aanzien van de balansposten worden de risico's als nihil beoordeeld.

De activa betreffen met name terreinen en gebouwen, de deelneming Tominggroep BV en vorderingen inzake het LIV. De vordering inzake de LIV is bevestigd door de opgave van de belastingdienst.

De waardering van gebouwen en terreinen hebben wij beoordeeld en geconcludeerd dat de risico's hiervan nihil zijn. Het onroerend goed is getoetst aan de WOZ.

De deelneming in Tominggroep BV is gebaseerd op de verkrijgingsprijs. De intrinsieke waarde is aanmerkelijk hoger.

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn derde rechtspersonen waarmee het Werkvoorzieningschap Tominggroep een bestuurlijke en/of financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van een stemrecht. Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeenschappelijke regeling middelen ter beschikking heeft gesteld en die kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op het Werkvoorzieningschap Tominggroep.

Het Werkvoorzieningschap Tominggroep is als gemeenschappelijke regeling een verbonden partij voor de deelnemende gemeenten Almere, Blaricum, Eemnes, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp, Wijdemeren en Gooise Meren (bestaande uit de per 1 januari 2016 gefuseerde gemeenten Bussum, Muiden en Naarden).

Het Werkvoorzieningschap Tominggroep heeft een 100% deelneming in Tominggroep BV. Werkvoorzieningschap Tominggroep en Tominggroep BV hebben een meerjarige samenwerkingsovereenkomst afgesloten. In deze overeenkomst garandeert Tominggroep BV het Werkvoorzieningschap een nulresultaat en verklaart het Werkvoorzieningschap dat de sw-medewerkers bij Tominggroep BV worden gedetacheerd.

Per jaar wordt een contract gesloten waarin vastgelegd is aan hoeveel sw-medewerkers de BV werk dient te bieden en aan welke overige sociale doelstellingen de BV inhoud dient te geven. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de jaarrekening van Tominggroep BV.

Staat van verbonden partijen		Bedragen * € 1000	
Werkvoorzieningschap Tominggroep		31-12-2018	31-12-2017
		(ult)	(ult)
Eigen Vermogen		1.906	2.213
Vreemd vermogen		9.908	9.067
Resultaat		0	307
Tominggroep BV		31-12-2018	31-12-2017
		(ult)	(ult)
Eigen Vermogen		21.392	21.407
Vreemd vermogen		6.824	8.284
Resultaat		244	258

Treasuryparagraaf

(x € 1.000)

In het kader van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) treft u onderstaand informatie aan over te liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Berekening kasgeldlimiet

Begrotingstotaal 2018 (lasten)	29.084
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,20%
Kasgeldlimiet in bedrag	2.385

Realisatie 2018	jan-mrt	apr-jun	jul-sep	okt-dec	gemiddeld
Vlottende (korte schuld)	-440	-880	-1.718	-647	-921
Vlottende middelen	-2.618	-2.048	-3.216	-2.215	-2.524
Totaal netto vlottende schuld	2.178	1.168	1.497	1.567	1.603
Toegestane kasgeldlimiet	2.385	2.385	2.385	2.385	2.385
Ruimte (+)/Overschrijding(-)	207	1.216	888	818	782

De kasgeldlimiet wordt bepaald aan de hand van de saldi per eerste van de maand.

	Realisatie 2018	Begroting 2019	2020	2021
Renterisico op de vaste schuld				
(1) Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
(2) Nieuw aangetrokken vaste schuld	0	0	3.000	0
(3) Betaalde aflossingen	1.163	1.163	1.050	1.350
(4) Herfinanciering	0	0	1.050	0
(5) Renterisico op vaste schuld (1+4)	0	0	1.050	0
(6) Renterisiconorm	1.425	1.193	960	1.350
(9a) Ruimte onder renterisiconorm	1.425	1.193	-90	1.350
Stand van de vaste schuld per 1 januari	7.126	5.963	4.800	6.750
Nieuw aangetrokken vaste schuld	0	0	3.000	0
	7.126	5.963	7.800	6.750
Aflossingen	1.163	1.163	1.050	1.350
Stand van de vaste schuld per 31 december	5.963	4.800	6.750	5.400

Jaarrekening 2018

Werkvoorzieningschap Tomingroep

27 juni 2019

Balans voor resultaatbestemming per		(x € 1.000)	
	31-dec 2018		31-dec 2017
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa			
Investerings met een economisch nut	8.759	8.759	9.083 9.083
Financiële vaste activa			
Kapitaalverstrekkingen	2.522	2.522	2.522 2.522
Deelnemingen	2.522		2.522
Vlottende activa			
Uitzettingen			
Debiteuren	13	1.213	3 840
R/C Tominggroep	704		287
Overige vorderingen	496		550
Liquide middelen			
	-	-	-
Overlopende activa			
	37	37	37 37
Totaal		12.532	12.482

Balans voor resultaatbestemming per

(x € 1.000)

31-dec
201831-dec
2017**Passiva****Vaste passiva****Eigen vermogen**

Algemene reserve

1.906

1.906

Gerealiseerd resultaat

0

306

1.906**2.212****Voorzieningen****717****654****Vaste schulden**

Onderhandse leningen

5.963

5.963

7.127

7.127

Binnenlandse banken

113

3.727

Binnenlandse bedrijven

5.850

3.400

Vlottende passiva**Netto-vlottende schulden**

Overige schulden

3.401

3.401

2.173

2.173**Overlopende passiva**

544

544

315

315**Totaal****12.532****12.482**

Aldus opgemaakt:

Hilversum, 27 juni 2019

Werkvoorzieningschap Tomingroep

De heer J.A. Soetekouw

Voorzitter

De heer F.C. Oskamp

Algemeen Directeur

Overzicht van baten en lasten

(x € 1.000)

	Realisatie 2018		Begroting 2018		Realisatie 2017	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Overige bedrijfsopbrengsten		5.702		5.652		6.017
Bedrijfsopbrengsten		5.702		5.652		6.017
Lonen, salarissen en sociale lasten WSW	23.652		24.326		24.527	
Kosten Begeleid Werken	795		860		842	
Afschrijving op materiële vaste activa	473		443		451	
Overige bedrijfskosten	3.441		3.344		3.558	
Som der bedrijfslasten	28.362		28.973		29.378	
Bedrijfsresultaat		-22.659		-23.319		-23.361
Rijksvergoeding		22.434		22.331		23.800
Overige subsidie		0		0		0
Garantietoekenning Tominggroep BV		341		0		0
		22.776		22.330		23.800
Financiële baten en lasten	118		113		133	
Totaal	118		113		133	
Saldo van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen						
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		0		-1.101		306
Onttrekkingen aan reserves		0		0		0
Gerealiseerd resultaat		0		-1.101		306
Totaal der lasten/baten	28.479	28.479	29.084	29.084	29.510	29.510
Waarborgen		0				0
Garantstellingen		0				0

N.B.: Voor 2018 heeft geen begrotingswijziging meer plaatsgevonden, waardoor alleen de kolom 'begroting 2018' van toepassing is voor de begroting.

Grondslagen voor waardering en baten en lastenbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het overzicht van baten en lasten vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voorzover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Activa

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijging of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met de vermindering van hun waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

Op grond wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens het stelsel dat is afgestemd op de verwachte gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het actief.

De afschrijvingstermijnen volgens de lineaire methode bedragen in jaren:

Voorziening aan Terreinen	10 en 20
Gebouwen	5, 6, 10, 20 en 40
Installaties	5, 6, 7, 9, 10 en 20
Machines	2, 3, 4, 5 en 10
Inventarissen	3, 5 en 10
Vervoermiddelen	5 en 10

Financiële vaste activa

De waardering van de financiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijgingprijs. Of indien van toepassing de lagere marktwaarde.

Vlottende activa

Uitzettingen

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Eventueel verminderd met een voorziening voor oninbare vorderingen.

Schatkistbankieren

Het werkvoorzieningschap Tomingroep is verplicht om het saldo van liquide middelen boven het drempelbedrag bij de Rijksoverheid onder te brengen. Het drempelbedrag voor het werkvoorzieningschap Tomingroep bedraagt 265k. Het werkvoorzieningschap Tomingroep heeft per 31-12-2018 geen middelen ondergebracht in de schatkist bij de Rijksoverheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen en omvatten bank- en kassaldi en zijn direct opvraagbaar.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit:

Algemene reserve

De algemene reserve dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserves

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient onderbouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur, dan wel opgenomen te zijn in voorliggend voorstel tot resultaatbestemming.

Voorzieningen

Voorziening groot onderhoud

Voor het groot onderhoud van de gebouwen en installaties is een meerjaren groot onderhoudsplan opgesteld tot 2027. Ter egalisatie van de kosten, wordt jaarlijks een vast bedrag aan de voorziening gedoteerd en worden de kosten jaarlijks uit de voorziening onttrokken.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overzicht van baten en lasten

Overige bedrijfsopbrengsten

Dit betreft de vergoeding van Tominggroep BV voor de huur van gebouwen, gebruik van machines en installaties en een detacheringsvergoeding. De afspraken inzake deze opbrengsten worden jaarlijks in een contract tussen het Werkvoorzieningschap en Tominggroep BV vastgelegd.

Lonen, salarissen en sociale lasten Wsw

Hieronder wordt verstaan het brutobedrag van de lonen aan Wsw-medewerkers verminderd met de afdrachtvermindering loonheffing (arbeidskorting) in het kader van de Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor volksverzekeringen. Hieronder zijn begrepen de ter zake van de werknemersverzekering verschuldigde werkgeverslasten alsmede het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening van de Wsw-medewerkers.

Overige personeelskosten Wsw

Hieronder zijn opgenomen de vervoerskosten, waarop de eigen bijdrage in mindering is gebracht, de kosten voor bedrijfsgeneeskundige zorg, vakonderwijs en vormingskosten en overige personeelsvoorzieningen.

Begeleid Werken

Hieronder wordt verstaan de aan de werkgevers verstrekte loonkostensubsidie voor medewerkers met een sw-indicatie en de begeleidingskosten, zowel die door het Werkvoorzieningschap als die door de werkgever wordt verleend.

Afschrijvingen

Dit betreffen de afschrijvingskosten van de materiële vaste activa. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten worden berekend op basis van historische kosten.

Rijksvergoeding

Dit betreft de subsidie van de Overheid, zoals bedoeld in de artikelen 8 tot en met 10 van de Wet sociale werkvoorziening.

Garantietoekenning Tomingroep BV

Tomingroep BV garandeert het Werkvoorzieningschap Tomingroep een nulresultaat en dient derhalve het tekort van het Werkvoorzieningschap aan te vullen.

Financiële baten en lasten

De rentebaten betreft de opbrengst uit positieve rekening-courantsaldi. De rentelasten bestaan uit de rentelasten van de langlopende geldleningen en de rentelasten over de positieve rekening-courantsaldi van Tomingroep BV en haar dochters.

BTW

Er is een fiscale eenheid verleend tussen het Werkvoorzieningschap Tomingroep, Tomingroep BV, Focus @Work BV, Tomin Facilitair BV, Talentroutte BV, Stads Beheer Service BV, de Veluwse Hoevegaerde BV en Tractio BV.

Vennootschapsbelasting

Werkvoorzieningschap Tomingroep is met ingang van 1 januari 2016 onderworpen aan de heffing van de Wet op de Vennootschapsbelasting. Naar verwachting kan echter de volledige vrijstelling voor VPB worden toegepast, waardoor Werkvoorzieningschap Tomingroep geen VPB hoeft af te dragen.

Toelichting op de balans

(x € 1.000)

31-dec 31-dec
2018 2017

Activa

Materiële vaste activa

Boekingswaarde per 1 januari	8.878	9.325
Aanschaffingen	293	4
Desinvesteringen	-77	-102
Afschrijvingen	-473	-451
Afschrijvingen desinvesteringen	77	102
Boekwaarde per 31 december	8.698	8.878
Activa in uitvoering	61	205
Totaal	8.759	9.083

De aanschaffingen (investeringen) hebben betrekking op:

Installaties	20	4
Totaal	293	4

Een overzicht van de materiele vaste activa is onderstaand opgenomen. Het betreft uitsluitend activa met een economisch nut. De activa in uitvoering betreffen kosten die betrekking hebben op de bedrijfsgebouwen.

	Gronden, terreinen	Bedrijfs gebouwen	Vervoer middelen	Machines, installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2018	2.676	5.677	0	525	0	8.878
Aanschaffingen	273	0	0	20	0	293
	2.949	5.677	0	544	0	9.171
Desinvesteringen	-30	0	0	-46	0	-77
Afschrijvingen	-31	-347	0	-95	0	-473
Afschrijvingen desinvesteringen	30	0	0	46	0	77
Boekwaarde per 31 december 2018	2.918	5.331	0	449	0	8.698
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2018	429	8.197	0	2.213	53	10.891

Toelichting op de balans

	31-dec 2018	(x € 1.000) 31-dec 2017
--	----------------	-------------------------------

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen	<u>2.522</u>	<u>2.522</u>
------------------------	--------------	--------------

Dit betreft de 100% deelneming in de Tominggroep BV.

Vlottende Activa

Uitzettingen

Debiteuren	13	3
R/C Tominggroep	704	287
Overige vorderingen	496	550
Totaal	1.213	<u>840</u>

Onder overige vorderingen is opgenomen de opbrengst Lage Inkomens Voordeel.

Overlopende activa

Overige overlopende activa	<u>37</u>	<u>37</u>
	<u>37</u>	<u>37</u>

Toelichting op de balans

	31-dec 2018	(x € 1.000) 31-dec 2017
--	----------------	-------------------------------

Passiva

Eigen Vermogen

Algemene reserve

Saldo 1 januari	1.906	1.906
Toevoeging		
Saldo 31 december	<u>1.906</u>	<u>1.906</u>

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2018

Het gerealiseerde resultaat over 2018 bedraagt €341K negatief, door de de garantiestelling van Tomingroep BV ad € 341K bedraagt het netto resultaat nihil. Over 2018 is geen resultaat te bestemmen.

Gerealiseerd resultaat	<u>0</u>	<u>306</u>
------------------------	----------	------------

Voorzieningen

Groot Onderhoud

Saldo 1 januari	654	697
Bij: dotatie	<u>205</u>	<u>155</u>
	859	852
Af: ontrekking	<u>142</u>	<u>198</u>
Saldo 31 december	<u>717</u>	<u>654</u>

Toelichting op de balans

(x € 1.000)

	31-dec 2018	31-dec 2017
Vaste schulden		
Leningen		
Saldo per 1 januari	7.127	4.440
Nieuwe lening	3.150	3.500
Aflossingen	<u>1.163</u>	<u>813</u>
Saldo per 31 december	<u>5.963</u>	<u>7.127</u>

De deelnemende gemeenten staan garant voor de betaling van rente en aflossing op basis van art. 27, lid 3 van de gemeenschappelijke regeling van Tomingroep.

Het verloop van de onderhandse geldleningen is als volgt:

Verstrekt door	leningnr	Saldo per 01-01-2018	Nieuwe leningen	Aflossingen	Saldo 31-12-2018	Rentelast begrotings- jaar
BNG	89899	227	0	113	113	12
Tomingroep BV	1	1.600	0	400	1.200	53
Tomingroep BV	2	1.800	0	300	1.500	47
Tomingroep BV	3	3.500	0	350	3.150	19
		<u>7.127</u>	<u>0</u>	<u>1.163</u>	<u>5.963</u>	<u>131</u>

Het gemiddeld gewogen rentelastpercentage bedraagt voor 2018 2,02%.

De leningen zijn verstrekt door binnenlandse banken en binnen het concern. Het in 2019 af te lossen bedrag is € 1.163k. Bij het afsluiten van de leningen zijn geen zekerheden verstrekt.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden

Overige schulden		
Crediteuren	116	135
Bank	2.521	1.304
Overige	54	74
Nog te betalen belastingen, sociale lasten	<u>710</u>	<u>660</u>
	<u>3.401</u>	<u>2.173</u>

Voor de bankrekeningen van het Werkvoorzieningschap Tomingroep, Tomingroep BV en haar dochters is bij de BNG een compte-joint overeenkomst afgesloten.

Toelichting op de balans		(x € 1.000)
	31-dec 2018	31-dec 2017
Overlopende passiva		
Transitorische rente	33	40
Overige overlopende passiva	<u>512</u>	<u>275</u>
	<u>544</u>	<u>315</u>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

De overige overlopende passiva betreffen vooruitontvangen en vooruitbetaalde posten. In de balans zijn conform artikel 49 BBV niet de verplichtingen inzake het opgebouwde verlof en het vakantiegeld over de periode juni tot en met december tot uitdrukking gebracht. De waardering van het opgebouwde verlof bedraagt € 667k (50.499 uur) en de waardering van het vakantiegeld € 760k.

In 2018 is er een uitspraak gedaan inzake de transitievergoeding voor medewerkers, die langer dan 2 jaar ziek zijn, de zogenaamde slapers. De afwikkeling van de beëindiging van de contracten van deze medewerkers vindt plaats vanaf 2019.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met een materiële impact op de jaarrekening 2018.

Toelichting op overzicht van baten en lasten 2018

(x € 1.000)

Realisatie	Begroting	Realisatie
2018	2018	2017

Overige bedrijfsopbrengsten

Hieronder is de vergoeding van

Tominggroep BV opgenomen:

Huur gebouwen en installaties etc.

Detacheringsvergoeding

Dividenduitkering

1.089 1.117 1.089

4.356 4.536 4.649

258 0 279

5.702 5.652 6.017

De detacheringsvergoeding bestaat uit een detacheringsvergoeding voor Wsw medewerkers, die werkzaam zijn bij Tominggroep BV.

Lonen, salarissen en sociale lasten Wsw-personeel

Loonkosten Wsw-werknemers

18.379 18.846 19.110

Totale loonkosten Wsw

18.379 18.846 19.110

Sociale lasten Wsw

2.829 2.887 2.869

Pensioenpremies Wsw

1.544 1.581 1.594

4.373 4.468 4.462

Ziekengelden

-13 -40 -35

Totaal sociale lasten Wsw

4.359 4.428 4.428

Bedrijfsgeneeskundige zorg

154 200 147

Personeelskosten overig

229 301 279

Vervoerskosten Wsw

525 551 559

Eigen bijdrage

4 0 3

Totaal overige personeelskosten Wsw

914 1.052 989

Totaal Lonen, salarissen en sociale lasten Wsw-personeel

23.652 24.326 24.527

Onder overige personeelskosten vallen onder meer:

Vakonderwijs, werkkleding en bijzondere voorzieningen.

Overzicht van baten en lasten 2018

(x € 1.000)

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Aantal WSW-ers (gemiddeld)	1.017	991	1.081
Aantal SE's (in loondienst)	835	863	884
Aantal SE's (gemiddeld gerealiseerd, inclusief Begeleid Werken)	884,6	925,4	942,6
Loonkosten per SE	27.232	26.981	26.639
Verhouding van lasten/lonen WSW-ers in %	23,7	23,5	23,2
SE = standardeenheid			
Kosten Begeleid werken	795	860	842

De kosten begeleid werken betreffen loonkostensubsidie en begeleidingskosten voor sw-geïndiceerden die niet in dienst zijn bij het Werkvoorzieningschap Tomingroep.

Afschrijvingen op materiele vaste activa met economisch nut	473	443	451
Totaal afschrijvingen	473	443	451

Overige bedrijfskosten

Huurkosten	4	4	4
Onderhoudskosten	205	205	155
Verzekeringen en belastingen	69	65	63
Dienstverlening Tomingroep BV	2.784	2.931	2.968
Diverse overige bedrijfslasten	379	138	367
Totaal overige bedrijfskosten	3.441	3.344	3.558

Huurkosten: Alleen de kosten van (erf)pacht worden bij het Schap verantwoord.

De kosten van huur van machines, etc. komen ten laste van de BV.

Onder diverse overige bedrijfslasten 2017 is de uitkering, van het van Tomingroep BV ontvangen dividend, aan de deelnemende gemeenten verantwoord.

In realisatie 2018 is hier de uitkering inzake het dividend over de winst 2017 van Tomingroep BV opgenomen.

Toelichting op overzicht van baten en lasten 2018

(x € 1.000)

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2018	2018	2017

Rijksvergoeding Wsw

Omvang rijksvergoeding Wsw	<u>22.434</u>	<u>22.331</u>	<u>23.800</u>
-----------------------------------	---------------	---------------	---------------

SE's gesubsidieerd	884,6	1.010,0	942,0
Subsidie per SE	25.248	24.129	25.240

Garantietoekenning Tomingroep BV

Omvang garantiebijdrage	<u>341</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
--------------------------------	------------	----------	----------

In het jaarcontract tussen Tomingroep BV en het Werkvoorzieningschap Tomingroep is vastgelegd dat Tomingroep BV een nihilresultaat bij het Werkvoorzieningschap Tomingroep garandeert. Het netto resultaat voor 2018 bedraagt € 341K negatief, voor 2018 bedraagt de garantiebijdrage derhalve € 341K.

Publicatie Wet Normering Topinkomens (WNT) 2018

ALGEMEEN BESTUUR

Naam	Functie	Periode
Mevr F.T. de Jonge	voorzitter	Van 1-1 t/m 21/6
Dhr. B.H.E. Lüken	lid	Van 1-1 t/m 21/6
Dhr. G. Struik	vice-voorzitter	Van 1-1 t/m 21/6
Dhr. J.G. den Dunnen	lid	Van 1-1 t/m 21/6
Dhr. E.G.J. v.d. Want	lid	Van 1-1 t/m 21/6
Mevr. J. Bakker	lid	Van 1-1 t/m 21/6
Dhr. L.C. van der Pols	lid	Van 1-1 t/m 21/6
Dhr. H. Tuning	lid	Van 1-1 t/m 21/6
Mevr. S.N.F. van Rijkom	lid	Van 1-1 t/m 21/6
Dhr. J.A. Soetekouw	voorzitter	Van 21/6 t/m 31-12
Mw. H. B. Boudewijnse	vice-voorzitter	Van 21/6 t/m 31-12
Dhr. G.C. Knoop	lid	Van 21/6 t/m 31-12
Dhr. S. Lankreijer	lid	Van 21/6 t/m 31-12
Dhr. M.W. Jaeger	lid	Van 21/6 t/m 31-12
Dhr. G. Rebel	lid	Van 21/6 t/m 31-12
Mw. K. van Hunnik	lid	Van 21/6 t/m 31-12
Dhr. M. Miner	lid	Van 21/6 t/m 31-12
Mevr. R. van Rijn	lid	Van 21/6 t/m 31-12
Dhr. F.C. Oskamp	Alg directeur	Van 1-1 t/m 31/12

*De leden van het algemeen bestuur worden door de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Tomingroep aangewezen voor een tijdvak van vier jaar. Er is geen dienstverband met het werkvoorzieningschap Tomingroep. Ongeacht het tijdstip van benoeming treden zij af op de dag waarop de zittingsperiode van de raden eindigt. Aftredende leden kunnen opnieuw als lid worden aangewezen. Adviseurs worden benoemd door het algemeen bestuur voor een tijdvak van vier jaar. Er is geen dienstverband met het Werkvoorzieningschap. De leden ontvangen geen financiële vergoeding.

DAGELIJKS BESTUUR

Naam	Functie	Periode
Mevr. F.T. de Jonge	voorzitter	Van 1-1 t/m 21/6
Dhr. G. Struik	vice-voorzitter	Van 1-1 t/m 21/6
Dhr. J.G. den Dunnen	lid	Van 1-1 t/m 21/6
Dhr. J.A. Soetekouw	voorzitter	Van 21/6 t/m 31-12
Mw. H. B. Boudewijnse	vice-voorzitter	Van 21/6 t/m 31-12
Dhr. G.C. Knoop	lid	Van 21/6 t/m 31-12

De leden van het dagelijks bestuur worden benoemd uit het algemeen bestuur. De zittingsduur van de leden van het dagelijks bestuur is gelijk aan die van het algemeen bestuur.

Taakvelden gemeenten	Begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil Begroting na wijziging met Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning												
0.1 Bestuur		2.825	-2.825		2.825	-2.825		2.784	-2.784		41	-41
6. Sociaal domein												
6.4 Begeleide participatie	29.084	26.259	2.825	29.084	26.259	2.825	28.479	25.695	2.784	605	564	41
Totaal	29.084	29.084	-	29.084	29.084	-	28.479	28.479	-	605	605	-

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2018

Over het boekjaar 2018 is resultaat € 341K negatief, door de garantiebijdrage van Tomingroep BV van € 341K komt het netto resultaat uit op nul. Over 2018 is derhalve geen resultaat te bestemmen.